

observant

ONAFHANKELIJK WEEKBLAD UNIVERSITEIT MAASTRICHT / JAARGANG 46 / 8 JANUARI 2026 / Nr 14

TENTAMEN
!!!

ALLES
MOET
PERFECT

NIET
VERGETEN:
HUUR
BETALEN!

MENTALE GEZONDHEID: STUDENTEN WORSTELN ERMEE

“Ik had weken nodig om bij te komen. En toen ik weer terug moest naar de universiteit, voor mijn tweede jaar, voelde ik alleen maar stress”

P. 6-7-8

ERKENNEN & WAARDEREN

“Veel zaken hangen samen met een ‘club’ van voornamelijk oudere, witte hoogleraren die beslissen, op basis van persoonlijke voorkeur, wie een promotie krijgt”

P. 3

CYBERCRIMINALITEIT

Hoe Maastrichtse wetenschappers de politie een handje helpen

P. 5

NIEMAND
BEGRIJPT
ME...

Collage: Shutterstock/Observant

redactioneel

Stressbronnen

Ik moet iets opbiechten. Op 11 december had *Observant* 14 in de bakken moeten liggen, het laatste nummer voor de kerstvakantie. Maar die editie lag er dus niet. We eindigden het jaar met nummer 13, op 4 december. U heeft het vast niet gemerkt.

We besloten, enigszins ad hoc, ergens in november om een groot deel van december alleen nog online te publiceren. Wie in de (kranten)journalistiek zit, weet dat deadlines en 'stress' erbij horen. In november leek de pauzeknop van *Observant* – die op 18 december kon worden ingedrukt, want toen begon onze kerstvakantie – nog héél ver weg. We waren aan het aftellen: nog drie kranten, nog twee. Dat kon toch niet de bedoeling zijn? Een uitgeput team dat straks de helft van de vakantie ziek doorbrengt (want uitputting komt altijd naar 'buiten' als je vrij bent)?

Door één papieren editie te skippen, was de druk van de ketel. Het was geen keuze uit gemakzucht, we gingen niet lui achteroverleunen. We werkten vooruit voor januari en nog steeds waren er verhalen nodig voor een interessante website en onze wekelijkse nieuwsbrief. Collegevoorzitter Rianne Letschert werd informateur en het MUMC publiceerde een rapport waarin hard werd geoordeeld over de sociale veiligheid op de werkvloer. Nieuws dat we uiteraard wilden delen. We beseften ook: het is oké om negen in plaats van tien artikelen in de nieuwsbrief mee te nemen.

In veel organisaties is altijd bereikbaar zijn de ongeschreven norm, lopen agenda's over en worden prestaties permanent zichtbaar en vergelijkbaar. Enerzijds worden er topprestaties verwacht, terwijl systemen die mensen structureel uitputten in stand worden gehouden, schreef Joost van der Weide, lector sociale innovatie aan de Windesheim hogeschool, in een opiniestuk op 22 december in *de Volkskrant*. Ik las zijn verhaal met grote belangstelling. Toevallig werken we – geïntitueerd door de Maastrichtse Jonge Academie – aan een interview met twee jonge wetenschappers over hun privé-werkbalans, werkdruk en hoe ze alle ballen in de lucht proberen te houden. Of neem het verhaal van deze week op de middenpagina, over studenten die worstelen met mentale klachten als stress, spanning en faalangst. Mensen die niet meer weten hoe ze zichzelf staande moeten houden in een wereld die maar doordendert.

Hoewel het volgens lector Van der Weide goed is om mensen te leren omgaan met stress, heeft het geen zin als je de stressbronnen niet aanpakt, schrijft hij. En dat is dus precies wat we hebben gedaan: even de stressbron aanpakken. Ik kan u niet verzekeren dat we het in 2026 niet nog een keer zullen doen. Namens de redactie, een gelukkig en gezond jaar!

Wendy Degens

De hoofdredacteur geeft een kijkje achter de schermen van de redactie

serie terug in de teit

De ogen van de wereld zijn gericht op de Maastrichtse burger

Foto: Still uit YouTube video

2013

Zowat de gehele wereldpers die zich verzamelt voor een presentatie van een Maastrichtse onderzoeker. Het gebeurt niet dagelijks. Maar hoogleraar Mark Post slaagt daar op maandag 5 augustus 2013 in, door in Londen 's werelds eerste kweekvleesburger te onthullen.

Een tikje droog, zo luidt het oordeel van twee voedsel-experts die naast Mark Post achter een desk zitten. Maar het smaakt onmiskenbaar naar vlees, benadrukken ze. Voor de camera's van honderden journalisten, van de BBC en CNN tot de Chinese staatsomroep, hebben ze net het mes gezet in een peperdure kweekvleeshamburger die een chef live op het podium heeft gebakken. "In drie maanden gekweekt, sneller dan een koe", verzekert Post. Miljoenen mensen wereldwijd zien het tafereel die dag terug in het journaal.

Een waar mediaspektakel dus, met een hoofdrol voor Maastricht. Niet omdat het concept van kweekvlees hier ontwikkeld is. Eind vorige eeuw werkt de Nederlandse arts en onderzoeker Willem van Eelen al aan het idee om vlees in het lab te kweken uit stamcellen, zonder dat er een dier op de slachtbank eindigt. Dat voorkomt niet alleen dierenleed, maar is ook milieuvriendelijk: het kost minder energie, landbouwgrond en veroorzaakt minder CO₂-uitstoot. In een toekomst waarin vleesconsumptie alsmaar toeneemt, kan dat goed van pas komen. In de jaren nul tonen onderzoekers van onder meer de universiteiten van Amsterdam, Utrecht en Eindhoven aan dat Van Eelens idee in principe haalbaar is. Maar dan droogt de geldstroom op: de overheid wil dat het bedrijfsleven mee gaat betalen aan onderzoek, maar niemand hapt toe. Een publiciteitsstunt zou de interesse kunnen wekken, denkt UM-hoogleraar vasculaire fysiologie Mark Post. Hij oppert in eerste instantie om live op tv een kweekvleesworst te bakken, "bij Pauw & Witteman, met het levende varken [dat de stamcellen leverde] ernaast", vertelt hij in 2011 aan *de Volkskrant*. Dat lukt niet, maar er meldt zich wel een anonieme weldoener in Maastricht, die een paar ton wil investeren. Een Amerikaan, dus de worst verandert in een hamburger. Achteraf blijkt dat het gaat om Sergey Brin, medeoprichter van Google. Met het geld weten Post en enkele laboranten uiteindelijk genoeg spiervezeltjes te kweken om er drie hamburgers

van te kneden. Het prijskaartje? Zo'n 250 duizend euro per stuk. Het allereerste exemplaar wordt overigens helemaal niet genuttigd voor de ogen van de wereldpers in Londen, maar maanden eerder al, als test, door Post en een collega in zijn Maastrichtse lab.

Na 'Londen' wordt de fysioloog overladen met lof, al klinkt er ook de nodige kritiek: hij zou een wetenschapper zijn met gevoel voor show, die veel te hoge verwachtingen schept, en bovendien zelf alle eer opstrijkt. Toch overheerst "grote tevredenheid" bij Post, vertelt hij een maand later in *Observant*. Zijn vrees voor "een soort Bucklermoment waarop iemand de hamburger zo belachelijk zou maken dat het einde oefening zou zijn" blijkt ongegrond. Op wat toespelingen als *Frankenburger* na blijft het stil, ook van het verwachte tegengas uit de vleesindustrie heeft Post niks gemerkt. Van het Maastrichtse college van bestuur – dat in de week vóór de presentatie nog zijn zorgen uitte over mogelijke reputatieschade voor de universiteit – krijgt de onderzoeker thuis een fles champagne bezorgd.

En misschien wel het belangrijkste: het mediaspektakel heeft inderdaad de interesse van geldschietters gewekt. Google-oprichter Brin tast nogmaals in de buidel en in de jaren erna wordt zijn voorbeeld meermaals gevolgd, onder

Voor de camera's van honderden journalisten hebben ze net het mes gezet in een peperdure kweekvleeshamburger

meer door bekende namen als Leonardo DiCaprio. In 2015 is Post medeoprichter van het bedrijf Mosa Meat, dat werkt aan het opschalen van de productie van kweekvlees, inclusief proeffabriek.

Tien jaar na dato is kweekvlees nog altijd niet te koop op de Europese markt, en is Mosa Meat zeker niet het enige bedrijf dat het naar de consument probeert te krijgen. Wanneer we zelf ook een hapje van de 'Maastrichtse' burger kunnen nemen? Niemand die het precies weet. "Tien jaar, twintig jaar, of twee jaar (...), het zijn allemaal flauwekultermijnen. Er valt niets over te zeggen", stelde Post al in 2013 in *Observant*. Het enige dat zeker is: sinds 5 augustus 2013 is de naam Maastricht voorgoed verankerd in de geschiedenis van het kweekvlees.

Dennis Vaendel

Dit is een serie over 50 jaar UM. Op 11 september 1975 gaf de Tweede Kamer unaniem het officiële startsein voor de Rijksuniversiteit Limburg in Maastricht. We duiken in onze eigen archieven: welke opzienbarende, grappige, belangrijke of wonderlijke nieuwsjes komen we tegen?

Kritisch rapport Maastricht Young Academy over Erkennen en Waarden Gebrek aan transparantie, onduidelijkheid over carrièrekansen

Erkennen en Waarden heeft nog weinig impact op de loopbaan van veel Maastrichtse wetenschappers, zo blijkt uit onderzoek van de Maastricht Young Academy (MYA). Er is gebrek aan transparantie over beoordelingscriteria en onduidelijkheid over carrièrekansen. Het programma heeft vooralsnog geen einde gemaakt aan vriendjespolitiek, vindt menigeen.

Ja, de meer dan honderd door de MYA onderzochten kennen het programma Erkennen en Waarden (E&W). En ja, ze vinden het idee erachter ronduit goed: minder nadruk - lees: afrekenen - op wetenschappelijke publicaties en het binnenhalen van onderzoeksgeld, en meer waardering voor andere zaken zoals onderwijs, leiderschap, de bijdrage aan *team science* en de impact op de maatschappij. Maar daarmee houdt de lof grotendeels op. "Er is niets mis met het beleid, maar wel met de invoering door de faculteiten", voegt Costas Papadopoulos mondeling toe. Hij is universitair hoofddocent bij Arts and Social Sciences en voorzitter van de Erkennen en Waarden groep van de MYA die het onderzoek (kwantitatief en kwalitatief) uitvoerde.

Oudere witte hoogleraren

Er zijn zorgen over de transparantie en rechtvaardigheid van het beoordelingsproces, want heldere beoordelingscriteria ontbreken. Zo

schrijft een universitair docent van de faculteit Science and Engineering: "Er wordt nergens specifiek besproken wat zal worden erkend en, belangrijker nog, hoe 'goed' academisch werk precies zal worden beloond." Een collega bij Arts and Social Sciences: "Helaas lijkt het er nu op dat E&W het voor vrienden van het faculteitsbestuur en afdelingshoofden makkelijker maakt om promotie te krijgen. De overige collega's hebben het moeilijk." En een universitair docent van de School of Business and Economics: "Veel zaken zijn subjectief en hangen samen met een 'club' van voornamelijk oudere, witte hoogleraren die beslissen, op basis van persoonlijke voorkeur, wie een promotie krijgt." Hoewel E&W meer diversiteit in loopbanen beoogt, ligt de focus volgens de ondervraagden nog altijd vooral op onderzoek en onderwijs. Met de nadruk op het eerste.

Mindset

Los daarvan zorgt het project voor een grotere werkdruk bij de individuele wetenschappers (veelheid aan formulieren en bijhouden van dossier) en zijn er grote verschillen in invoering tussen de faculteiten. "Iedere faculteit gaat op zijn eigen manier om met de criteria", legt Papadopoulos uit. Ook klinkt er kritiek op leidinggevend. Zij ontberen meer dan eens de benodigde kennis om iemand te beoordelen. Een stafid van FSE: "Er is op verschillende niveaus

een gebrek aan afstemming over de uitvoering." Een collega bij rechten: "Een slechte grap. Mijn leidinggevende is korter dan ik aan de faculteit. Hij weet niets over E&W."

Papadopoulos: "We keken voorheen bij een beoordeling naar hoeveel artikelen iemand had geschreven en wat de impact van de tijdschriften was. Nu moeten leidinggevend veel breder kijken, dat vraagt om een andere *mindset*." Niet voor niets luidt een van de aanbevelingen van de MYA dat alle leidinggevend *verplicht* (nu nog op vrijwillige basis) een training zouden moeten volgen. Alleen dan is een cultuurverandering mogelijk. Daarnaast zijn heldere beoordelingscriteria en promotiekaders (wanneer kom je in aanmerking voor een volgende stap in je loopbaan, die verticaal én horizontaal kan zijn) noodzakelijk. Net als een vereenvoudiging van de procedures en goede communicatie. "Maak helder dat E&W niet gelijkstaat aan promotie, maar wel invloed kan hebben", aldus de opstellers van het rapport.

Lukt dit, dan zal E&W "uitgroeien tot een krachtig instrument voor eerlijke erkenning, inclusieve loopbanen en academische kwaliteit", klinkt het. Krijgt de Universiteit Maastricht dit niet gedaan, dan zal het "vertrouwen verder afnemen". Het rapport ligt inmiddels bij het college van bestuur.

Riki Janssen

Nieuw hooglerarenbeleid: minder smaken

Dies 2024: hoogleraren op weg naar de Sint-Janskerk Foto: Joey Roberts

De Universiteit Maastricht heeft sinds kort nieuw hooglerarenbeleid – het laatste dateert alweer van 2017. Vanaf nu zijn er grofweg twee smaken: je bent 'gewoon' hoogleraar óf je hebt een bijzondere leerstoel, gefinancierd door een externe organisatie of stichting.

Sinds 2017, toen aan de UM voor de laatste keer het hooglerarenbeleid in beton werd gegoten, is er veel veranderd: een nieuwe wet over de rechtspositie van ambtenaren, het project Erkennen en Waarden en toenemende media-aandacht voor de externe financiering van professoren en transparantie rondom

nevenwerkzaamheden. Daarbij week de praktische invulling soms af van wat er op papier staat, luidt de toelichting in het beleidsdocument. Ook niet onbelangrijk: het college van bestuur wil meer diversiteit (minder wit, oud, man, maar ook een andere sociaal culturele achtergrond of bijvoorbeeld levensbeschouwing) en streeft ernaar dat maximaal de helft van alle hoogleraarposities in wordt gevuld door mensen van hetzelfde geslacht of genderidentiteit. Nu is vier op de tien hoogleraren aan de UM vrouw (*Monitor Vrouwelijke Hoogleraren* van afgelopen december). In de Wet op het hoger onderwijs en weten-

schappelijk onderzoek (WHW) worden twee soorten hoogleraren onderscheiden: (gewone) hoogleraren en bijzonder hoogleraren (in dit geval werkt de wetenschapper vaak voor een dag bij de universiteit, de leerstoel wordt betaald door een externe organisatie of stichting waar de persoon in dienst is). Het zijn ook de twee categorieën waar de UM voortaan mee gaat werken. Een grote koerswijziging, omdat er voorheen veel meer 'smaken' mogelijk waren. Zoals de persoonlijk hoogleraar die om strategische redenen (bijvoorbeeld omdat een bepaald vakgebied extra aandacht nodig heeft) een leerstoel kreeg of de profileringshoogleraar, een hoofddocent die in het kader van carrièrebeleid hogerop mocht. Zij worden vanaf nu 'gewoon' prof.

De combinatie van universitair (hoofd)docent én een deeltijd bijzonder hoogleraar wordt afgeschaft. Dat is niet meer mogelijk "vanuit het oogpunt van een helder personeelsbeleid", staat er in het beleidsstuk. "Van een hoogleraar wordt immers verwacht dat deze de functie integraal uitoefent en op dat niveau functioneert." Hoeveel wetenschappers van deze constructie gebruik maakten, is niet duidelijk. De site van de UM, waarop alle profs en hun functietitel per faculteit staan genoemd, is niet *up to date*, blijkt na wat uitzoekwerk. Voor zover bekend liepen er in elk geval bij de rechtenfaculteit enkele UHD'ers rond met een bijzondere leerstoel. Het ging om nog geen handvol medewerkers. Volgens decaan Jan Smits worden deze collega's benoemd tot gewoon hoogleraar, "anders zouden ze er in rechtspositie op achteruit gaan en dat willen we uiteraard niet".

Overigens kunnen topwetenschappers wel nog steeds worden aangesteld als universiteitshoogleraar, een positie die al aan de UM bestaat sinds 2014. In het verleden werden Michel Dumontier, Peter Peters (inmiddels met pensioen), Clemens van Blitterswijk en Ron Heeren binnengehaald op die functie.

Wendy Degens

Breindiscriminatie

Het gesprek liep van de hellingshoeken van rolstoelplanken bij gebouwen, via het kleurenpalet van collegezalen, naar de manier waarop functiebeperkingen meewegen in de erkenning, waardering en beoordeling van medewerkers.

Daar spitste ik mijn oren. Ik was bij een bijeenkomst van de Disability Inclusion Group (DIG).

Onderwerp van gesprek: de toegankelijkheid van de universiteit voor mensen met een functiebeperking, chronische ziekte of – waar mijn interesse ligt – neurodivergentie.

Neurodivergentie?! Jazeker, niet alle breinen werken volgens de neurotypische norm. Neurodivergente mensen, bijvoorbeeld met ADHD, dyslexie, autisme of hoogbegaafdheid, verwerken prikkels anders, kunnen moeite hebben met concentratie, kunnen zich anders uiten en pakken problemen soms anders (vaak creatiever!) aan. Het is bekend dat het uitspreken van je neurodivergentie bij leidinggevend of collega's een groot risico met zich meebrengt: dat het wordt meegenomen in je beoordeling. En niet op een positieve manier. Als het gaat om breindiversiteit plaatsen we mensen maar al te graag in hokjes en aan die hokjes kleven stevige vooroordelen. En dat is zonde. Want je kunt goed beargumenteren dat bepaalde neurodivergente kenmerken, denk aan oog voor detail, consciëntieusheid, integriteit, hyperfocus en snel creatieve verbanden kunnen leggen, een pre zijn op de werkvloer, zeker op de universiteit.

En hier wringt het. We hebben te maken met een cultuurprobleem. Want waarom is het *not done* om iemand anders te beoordelen of te discrimineren op basis van sekse, kleur, afkomst of seksuele oriëntatie en is het tegelijkertijd nog gemeengoed om stereotyperend en stigmatiserend te spreken over neuroten, autisten, of ADHD'ers. Dit gedrag ondermijnt inclusiviteit en is onacceptabel in een organisatie waar vlaggen wapperen die meer kleuren en vormen hebben dan de regenboog.

Dit probleem is niet alleen met beleid op te lossen dat uiteindelijk op de werkvloer moet landen. 'Brein-inclusiviteit' vraagt om een cultuurverandering. Daarom herhaal ik het nog één keer: breindiscriminatie is onacceptabel.

Tiuri van Rossum,
onderzoeker naar lerende organisaties
bij de School of Business and Economics

serie zing, vecht, huil, bid, lach, werk en bewonder

Harm Askes (Delft, 1972)

\ Vice-decaan faculteit Science and Engineering per 1 december 2025, hoogleraar computational mechanics of solids & structures

\ Burgerlijke staat: getrouwd met Inna, twee dochters (12 en 18 jaar)

\ Woont in: nu nog Enschede, vanaf 14 januari Maastricht

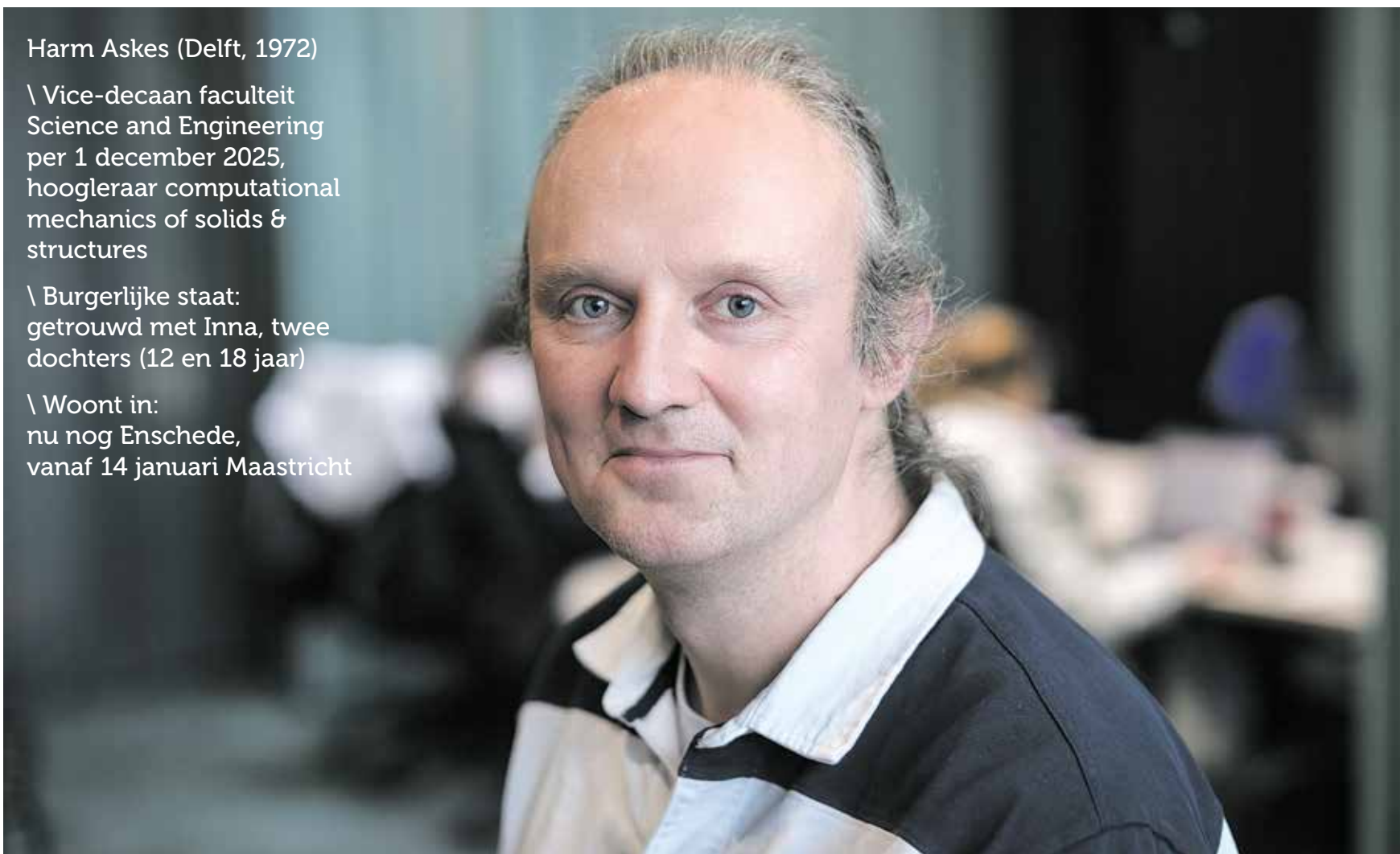

Foto: Joey Roberts

“ Wat als ik die Killer Sudoku niet oplos in dat half uur?” Gniffelt: “Dat gebeurt niet” ”

Moeilijkste gesprek dat je ooit met je ouders hebt gehad. Mijn ouders komen uit Drenthe, afstammelingen van arme boertjes. Dankzij de overtuigingskracht van mijn oma, een pienter mens dat helaas jong is overleden, is mijn vader gaan studeren. Hij is civiel ingenieur, heeft jarenlang als constructeur in het bedrijfsleven gewerkt en was in mijn tienerjaren mijn rolmodel. In mijn tweede jaar aan de TU in Delft, als student civiele techniek, sloeg de twijfel toe. Ik liep bijna nominaal, had veel theorie achter de rug – dat ik heel leuk vond – maar kon helemaal niets met de ontwerpvakken, het praktische deel. Moest ik stoppen en beginnen met een meer theoretische studie, of doorgaan en een tweede studie erbij doen? Ik had iets nodig *to spice up my life*. Tijdens het gesprek hierover met mijn ouders, voelde ik hoe geschokt ze waren, ze hadden het niet zien aankomen. Maar ze gaven me de ruimte om uit te zoeken wat paste. Uiteindelijk heb ik een jaar psychologie ernaast gedaan, gevolgd door een jaar filosofie [naast civiele techniek], beide heel verfrissend. Filosofie was lastig, de helft van de vakken heb ik niet gehaald.

Hoeveel uur per dag zit je op je telefoon? Een halfuurtje, niet veel. Ik ben geen *tech-geek*. Aan de universiteit van Sheffield in Engeland [waar hij tot 2021 werkte] had ik een ouderwetse klaptelefoon. Geweldig. Die hoefde ik maar één keer per maand op te laden. Ik besteed geen tijd aan sociale media. In Sheffield moest ik als departementsvoorzitter op Twitter vanwege *outreach* en marketing, maar ik vind het een vreselijk medium. Al die anonieme reacties zijn bloedirriterend. Ik denk dat als mensen verplicht hun adres en naam moeten achterlaten, zo'n netwerk veel beschaafder zou zijn.

Kleine gewoonte. Ik begin de dag met twee koppen koffie en een Killer Sudoku, een moeilijkere variant op de

gewone Sudoku. Het is mijn ritueel in de morgen, even in mijn eigen bubbel voor een halfuurtje. Wat als ik 'm niet oplos in die tijd? Dat gebeurt niet [gniffelt].

Een gebeurtenis die mij heeft gevormd. Ik werkte als universitair docent in Delft en kreeg vanuit Sheffield het aanbod om hoogleraar te worden. Ik vond het doodeng en veel te vroeg. Tijdens een lunch deelde ik mijn twijfels met René de Borst, destijds hoogleraar in Delft, mijn promotor en de man die mij heeft laten inzien dat je als afgestudeerde ingenieur ook in een academische omgeving kunt werken. Hij liet een lange stilte vallen en vroeg: 'Harm, waarom zou je het *niet* doen?' Ik kon niets bedenken en besloot ervoor te gaan. Een paar jaar later werd ik departementsvoorzitter. Ik heb er veel en snel geleerd. Het belangrijkste? Dat ik niet altijd een acht of een negen kan halen, soms is een zes ook genoeg.

Ik ben geschikt als bestuurder, omdat... Vroeger was ik meer van 'haal het beste uit jezelf', met een promotie, het achternaajagen van onderzoekssubsidies, het opzetten van onderzoeksprojecten voor je eigen glorie. Een leerstoel is in essentie ook vooral jezelf profileren. Door mijn departementsvoorzitterschap ben ik veranderd. Ik wil 'het beste uit anderen' halen, randvoorwaarden creëren waardoor mensen kunnen groeien. 'Denk je dat het lukt, dat het kan? Ga het maar doen!', zeg ik snel. Of ik daarom de juiste man ben op deze plek? Dat zou je aan anderen moeten vragen. Mijn Drentse voorouders zijn helemaal niet van de borstklopperij, die zouden zeggen: 'Doe normaal, houd je gedeisd'.

Waar ga je heen met een teletijdmachine? Naar Barcelona, jaren dertig in de twintigste eeuw, ten tijde van de Spaanse Burgeroorlog. De stad was het centrum van

republikeinen en anarchisten, totdat het in 1939 werd ingenomen door het fascistische leger van generaal Franco. Het lijkt me een fascinerende tijd. Ik ben vooral benieuwd hoe het anarchisme van toen werkte, hoe kregen ze dat voor elkaar? Mijn moeder is historica. Ik heb veel geschiedenisboeken thuis. Om de zoveel tijd verdiep ik me ergens in.

De beste eigenschap van mijn partner. Ik heb Inna [Gitman, hoogleraar aan de faculteit Science and Engineering] ontmoet tijdens een congres in Sint-Petersburg. Inna is half Russisch, half Oekraïens en opgegroeid in de buurt van het Oeralgebergte, in het oosten van Rusland. Zij zocht een promotieplek en wij hadden er een in Delft. Ik werd verliefd op haar levensvreugde, haar opportunisme. Dat laatste is hier een scheldwoord, maar daar waar zij vandaan komt, betekent het: pak je kans. En dat is wat zij altijd doet. Zij stimuleerde mij om naar Sheffield te gaan en hoogleraar te worden.

Mijn opvoedfrustratie is... Ik vind het lastig om de balans te vinden tussen principieel nee zeggen en pragmatisch zijn. De kinderen vragen herhaaldelijk iets en je zegt telkens 'nee', maar op een gegeven moment, om er maar vanaf te zijn, zeg je 'vooruit'. Dat korte-termijn-beslissen moet ik niet doen. Het helpt niet op de lange termijn. Ik moet eerst rust nemen en nadenken over een antwoord. Mijn oudste dochter is achttien, studeert in Maastricht, heeft haar eigen leven. De jongste is zes jaar jonger. Mijn vrouw is eigenlijk strenger, zij is heel duidelijk in haar 'nee' als het op gedrag aankomt. Ik heb een duidelijkere 'nee' bij de aankoop van spullen. Willen ze wat hebben, dan gaan ze eerst maar zelf geld verdienen. Ik werd als kind op de lagere school veel gepest, was zo'n leergierig, bijdehand klein jongetje dat geen aansluiting vond. Op de middelbare school ging het gelukkig veel beter. Thuis vond ik veel steun tijdens die rotjaren op de basisschool.

Ik ben de kok in huis. Ik houd van koken, vooral van stoven en het trekken van een bouillon. Dat is vaak iets voor de weekenden, als er genoeg tijd is. Maar ook na een werkdag vind ik het niet vervelend om in de keuken te staan, daar kan ik mijn frustratie kwijt [lacht], vooral na een zware dag. Dan snijd ik worteltjes, tsjakka, uien, tsjakka [maakt hakkend handgebaar]. In Engeland hadden we een kruidentuin, heerlijk! Een moestuin hoeft van mij niet, daar ben ik te lui voor. Slakken uit de sla trekken, *no, life is too short for that*.

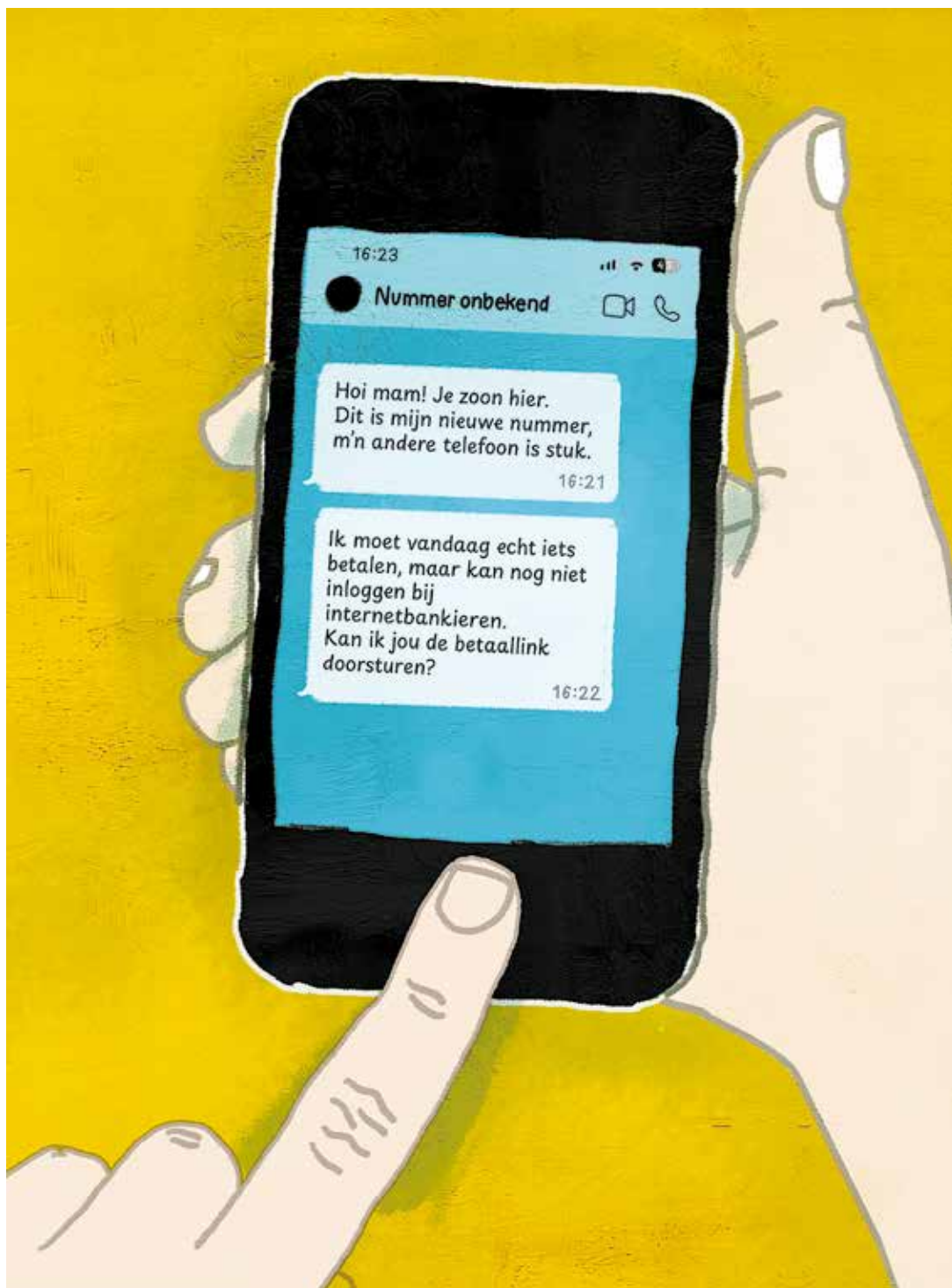
Wendy Degens

Hier verschijnt wekelijks een portret van een student of medewerker

Hoe Maastrichtse wetenschappers de politie helpen bij het opsporen van cybercriminelen

Een kat-en-muisspel met online oplichters

Mede dankzij de opkomst van kunstmatige intelligentie (AI) slagen cybercriminelen er steeds beter in om slachtoffers in de val te lokken. Maar AI kan ook van pas komen bij het opsporen van diezelfde oplichters. En daar helpen Maastrichtse datawetenschappers de politie een handje bij.

Illustratie: Simone Golob

“Ik herinner me nog die mailtjes uit de tijd dat ik promoveerde, twintig jaar geleden, zogenaamd van een Nigeriaanse prins die je een deel van zijn rijkdom zou toekennen als je een paar duizend euro overmaakte”, vertelt Anna Wilbik, inmiddels hoogleraar aan de faculteit Science and Engineering (FSE). “Daar trapt men toen ook al mensen in.” Om maar aan te geven: als oplichters al succesvol waren met generieke mails van een wildvreemde, hoe moet het dan als ze gepersonaliseerde berichten versturen die afkomstig lijken van een bekende?

Want dat is steeds vaker het geval, mede dankzij de ontwikkelingen op AI-gebied. De voorbeelden zijn legio. Een *fake* appje of sms van een zoon of dochter die dringend geld nodig heeft, een telefoontje van een nepagent of -bankmedewerker

over een onveilige situatie waarbij het nodig is om geld op een ‘veilige’ rekening te storten, inloggegevens te overhandigen of waardevolle spullen en de bankpas te laten ophalen door een ‘collega’.

Patronen

“Oplichters weten tegenwoordig veel over hun slachtoffers”, zegt Wilbik. “Denk maar aan hoeveel informatie mensen achterlaten op sociale media. Maar ook via registers zoals de Kamer van Koophandel.” AI kan met zulke info makkelijk en snel duizenden ‘op maat gemaakte’ berichten creëren, vult promovenda Sriha Joshi aan. “Of ze laten de situatie ‘echter’ lijken, bijvoorbeeld door complete websites na te maken of via *deepfakes* de stem van een bekende na te doen.”

Het maakt dat mensen steeds makkelijker in de val lopen, stelt Wilbik, wijzend op een rapport van het Centraal Bureau voor de Statistiek, waaruit blijkt dat vorig jaar één op de zes Nederlanders van 15 jaar of ouder het slachtoffer was van online criminaliteit.

Tegelijkertijd wordt de opsporing van oplichters steeds uitdagender. Niet alleen omdat de politie kampt met personeelsgebrek, zegt Frank Thuijsman, eveneens hoogleraar aan de FSE. “Maar ook doordat de dader niet altijd fysiek aanwezig hoeft te zijn, maar vanuit thuis, achter de computer, ergens ver weg, kan opereren. En dus op veel verschillende plekken tegelijk slachtoffers kan maken.” Terwijl de aangiftes wel nog gewoon bij de regionale politiebureaus binnenkomen, vertelt Joshi. “Vaak onderzoeken rechercheurs verspreid over het land misdrijven, maar weten ze niet dat het om dezelfde dader of organisatie gaat, of komen ze er pas te laat achter.” En daar kan AI juist een helpende hand bieden. “AI is goed in het vinden van patronen, in het leggen van verbanden. Het merkt dingen op die mensen makkelijk over het hoofd zien”, zegt Thuijsman. Daarmee zou je een *tool* kunnen maken die aangiftes uit het hele land analyseert en laat zien welke zaken wellicht met elkaar verbonden zijn, vervolgt Wilbik. “Zo kan de politie veel efficiënter werken en meer zaken oplossen.”

Handlangers

Precies aan zo’n systeem werkt Joshi op dit moment. Haar promotieplek – deels in Maastricht, deels bij de landelijke politie in Utrecht – komt voort uit een samenwerking met de politie die Thuijsman en Wilbik twee jaar geleden opzetten. “Tijdens een BBQ vertelde een politiemedewerker dat ze slimme, pas afgestudeerde datawetenschappers zochten”, vertelt Thuijsman. “Ik dacht: waarom maken we er niet een gezamenlijke promotie van? Dan krijg je een hele onderzoeksafdeling die meedenkt.” De Maastrichtse wetenschappers lossen geen zaken op, benadrukt Thuijsman, maar maken het de rechercheurs wel makkelijker om dat te doen. Dat kan, naast het aan elkaar koppelen van zaken, ook door meer inzicht te krijgen in de werkwijzen van online oplichters.

Ook hier komt AI weer van pas, zegt Joshi. “Bij het onthullen van structuren en netwerken. Er zijn veel verschillende rollen.” Zo zijn er de ‘opdrachtgevers’ of degenen die het eerste digitale contact leggen met slachtoffers, maar ook handlangers die bijvoorbeeld bij mensen thuis een bankpas ophalen of hiermee grote bedragen gaan pinnen. “Dat zijn vaak jongeren die geronseld worden via sociale media zoals *TikTok*, waarbij het als een soort spelletje wordt gepresenteerd, zogeheten *f-games*”, zegt Thuijsman. “Ze verdienen er een paar tientjes mee, maar hebben niet altijd in de gaten dat ze strafbaar zijn.” Daarnaast duiken er wereldwijd ook steeds meer

“criminele services” op, zegt Joshi. “Denk aan bureaus die *phishing* mails voor je versturen, waar je gewoon een abonnement op kan nemen, alsof het Netflix is. Zulke ‘bedrijven’ hebben soms zelfs heuse callcenters. Als je begrijpt hoe alles georganiseerd is, dan geeft dat rechercheurs ook weer meer inzicht.”

Gewiekster

Welke gegevens over oplichters Joshi allemaal ‘meegeeft’ aan haar *AI-tools* om zaken te verbinden en netwerken te onthullen? Daar wil het drietal geen details over prijsgeven. “Cybercriminelen passen zich snel aan, dus we willen ze niet wijzer maken”, zegt Wilbik. Opsporing is immers een kat-en-muisspel, beamen de drie. “De tijd is voorbij dat je iets jarenlang op dezelfde manier kunt aanpakken”, zegt Thuijsman.

“Denk maar aan de nieuwe versie van ChatGPT, die kan weer zoveel meer dan de vorige. Criminelen krijgen steeds nieuwe mogelijkheden. Het is een beetje als verstoppertje spelen. Wij worden steeds beter in hen vinden, waarop zij zich steeds beter proberen te verbergen. Als er een makkelijke oplossing was, dan hadden we die al lang gevonden.”

Het is ook direct een waarschuwing, zeggen de onderzoekers. Oplichters worden alsmaar gewiekster, iedereen kan erin trappen. “Dus wees voorzichtig, denk na over waar je op moet letten”, zegt Wilbik. Maar minstens net zo belangrijk, vult Joshi aan: “Schaam je niet als je slachtoffer bent, doe altijd aangifte. Dat levert ook weer meer data op en daarmee betere modellen om de criminelen op te sporen.”

Spanningsklachten, stress, faalangst: ook Maastrichtse studenten worstelen met mentale gezondheid

“Ik studeerde 12 uur per dag om maar niks te missen, na de eerste periode was ik doodmoe”

De mentale gezondheid van studenten staat onder druk. Ze ervaren stress, voelen zich eenzaam, hebben burn-outklachten en soms zelfs suïcidale gedachten, zo bleek eind vorig jaar uit een grootschalig onderzoek binnen het hoger onderwijs. Ook Maastrichtse studenten worstelen; bij de psychologen van de UM steeg het aantal hulpvragen. “Ik ben van nature heel positief ingesteld, maar op een gegeven moment kon ik alleen maar huilen.”

VERANTWOORDING

Voor dit artikel zocht *Observant* contact met zoveel mogelijk Maastrichtse studenten van alle faculteiten. We plaatsten een oproep op ons eigen Instagram-kanaal, zochten contact met de UM-psychologen, stichting Door het Geluid en The InnBetween en vroegen aan onze student-freelancers of zij medestudenten wilden polsen om hun verhaal te delen. De drempel daarvoor bleek hoog, uiteindelijk kwamen we via het studentenpastoraat The InnBetween in contact met Anna en Marie.

Tekst: Deborah Blekkenhorst
Illustraties: Ivana Smudja

Ze weet het nog zo goed, die eerste zomer dat ze weer thuis was op Cyprus na maanden “overweldigd te zijn geweest” door haar studie. “De eerste twee weken van de vakantie heb ik alleen maar geslapen, zo moe was ik. Kapot. Zelfs mijn moeder merkte op dat het wel heel zwaar moest zijn.” De nu 22-jarige Anna (achternaam en opleiding bekend bij de redactie) is inmiddels bezig aan het derde en laatste jaar van haar bachelor in Maastricht, maar aan die eerste maanden van haar studie bewaart ze geen goede herinneringen. “Ik kwam uit een onderwijssysteem waarin we misschien twee tentamens per jaar hadden, hier waren dat er veel meer. En die onderwijsgroepen die je niet mag missen. Ik moest eraan wennen, maar daar was nauwelijks tijd voor. Alles bleef maar doorgaan, steeds opnieuw. Ik ben een perfectionist, wil uitblinken, hoge cijfers halen. Maar die verwachting werd in Maastricht al snel de kop ingedrukt, de druk was enorm.” Ze deed het uiteindelijk prima dat eerste jaar, maar had “weken nodig” om bij te komen. “En toen ik weer terug moest, voor mijn tweede jaar, voelde ik alleen maar stress.”

Huilen

Dat werd niet minder, ondanks een betere voorbereiding op het nieuwe collegejaar. “Ik wist natuurlijk wat ik kon verwachten, maar er waren nog altijd genoeg nieuwe uitdagingen.” Zo miste Anna vaak een tutor in de onderwijsgroepen. “Dat bleek een reden te hebben”, vertelt ze. “We moesten veel meer met elkaar discussiëren en leren om kritisch te denken. In je latere carrière houdt ten slotte ook niemand je hand vast, je moet het zelf doen. Ik werd op de proef gesteld.” Na een paar maanden ging het spreekwoordelijke licht uit. “Ik voelde me volledig uitgeput, alsof ik verlamd was. Ik ben van nature heel optimistisch en positief, maar nu kon ik alleen maar huilen. Ik ging wel naar mijn onderwijsgroepen, omdat het moest, maar ik kreeg niks mee. Mentaal was ik afwezig.” Ook lichamelijk begon ze klachten te krijgen, Anna werd ziek en herstelde nauwelijks. “Mijn lijf kreeg dat niet meer voor elkaar, in combinatie met die mentale uitputting.” Ze raakte in een isolement, zag haar vrienden nauwelijks, de eenzaamheid sloeg toe. “Je belandt in een vicieuze cirkel, want als je je niet goed voelt, sluit je je af.”

Prestatiedruk

De 26-jarige Marie (haar achternaam en opleiding zijn bekend bij de redactie) weet

waar Anna doorheen is gegaan. Zij kwam in augustus 2023 naar Maastricht voor haar master, slechts twee weken na het afronden van haar bachelor in Duitsland, en voelde zich eveneens overweldigd door alle nieuwe indrukken en de werkwijze aan de universiteit. “Het onderwijs is heel anders dan wat ik was gewend. Meer tentamens, meer lesperiodes, lange dagen, wekelijkse opdrachten. Ik voelde me opgejaagd. In Duitsland heb je meer vrijheid om te kiezen wat je wanneer doet. Ik studeerde 10 tot 12 uur per dag om maar niks te missen, na de eerste periode was ik doodmoe.”

Tijd om bij te komen was er niet, na een weekend vrijaf begon de mallemlen weer van voren af aan. Marie, die in 2021 was gediagnosticeerd met migraine, een hersenaandoening die leidt tot heftige hoofdpijnen, werd ziek. “Ik ben naar mijn studieadviseur gegaan omdat ik al snel doorkreeg dat het moeilijk zou worden om het allemaal vol te houden.” Samen bespraken ze dat het beter was om te studeren op een wat lager tempo. Zo kon Marie haar vakken en tentamens uitsmeren over een langere periode. Een voor haar werkbare oplossing, maar wel dankzij de financiële steun van haar ouders – een luxe die niet iedere student heeft.

“Dat was heel fijn, maar tegelijkertijd kreeg ik het gevoel dat ik harder moest presteren om niet achterop te raken. Ik wil niet falen, leg mezelf voortdurend druk op. Of mijn omgeving doet dat, door te verwachten dat ik carrière maak of iets groots bereik. En binnen de universiteit wedijveren studenten voortdurend met elkaar, er staat altijd wel iets op het spel.” Mede daarom ziet ze na het afronden van haar master geen toekomst voor zichzelf weggelegd in de academische wereld. “Die is me te competitief en te stressvol. Voor je het weet, kook je over.”

Angst, depressie en stress

De verhalen van Anna en Marie staan niet op zichzelf. In november 2025 verscheen de derde *Monitor Mentale Gezondheid en Middelengebruik Studenten*, een onderzoek van het Trimbos-instituut, het RIVM en GGD Nederland onder ruim 25 duizend studenten in het Nederlandse hoger onderwijs. Daarin geeft meer dan de helft van de ondervraagden aan dat hun studie de grootste bron van stress is, gevolgd door onder andere financiële zorgen, persoonlijke problemen en onzekerheid over de toekomst. Vier op de vijf ondervraagden hebben last van angsten of voelen zich depressief, een kwart voelt zich soms levensmoe.

Voor de negen (student)psychologen van de Universiteit Maastricht is dat niet nieuw. De meest voorkomende hulpvragen die in

2024 bij hen binnenkwamen (de cijfers uit 2025 zijn nog niet beschikbaar) hadden te maken met spanningsklachten, stress, angst en faalangst. 925 Studenten maakten in dat jaar gebruik van het inloopspreekuur en 383 werden individueel begeleid. Bekeken over de afgelopen drie jaar (2022-2024), hebben meer studenten hun weg gevonden naar de UM-psychologen. Zo klopten er meer aan voor het dagelijkse inloopspreekuur en “nam het aantal intakes en vervolgafspraken al in 2023 duidelijk toe, net als in 2024”, aldus teamleider Frederike Vrancken-Hanouwer. Daarmee doelt ze op het traject van individuele begeleiding waarin studenten gemiddeld vijf sessies krijgen aangeboden. “Ze lijken ook gemakkelijker hulp te zoeken en zijn opener. Maar die lagere drempel betekent niet dat er geen sprake is van geestelijke nood, de hulpvragen zijn vaak complexer en intens.” De afgelopen jaren is ook geïnvesteerd in extra personeel, studenten kunnen nu binnen een week terecht.

Wie uiteindelijk aanklopt, varieert, er springt niet één specifieke groep uit, zoals bijvoorbeeld de internationals die vaak van huis zijn. Net zomin als er onderscheid is tussen de genders of eerstejaars en ouderejaars. “Het is een redelijke afspiegeling van de samenstelling van de Maastrichtse studentenpopulatie”, aldus Vrancken-Hanouwer. Wel zien de psychologen dat internationale studenten die niet staan ingeschreven bij een huisarts of onvoldoende zijn verzekerd voor mentale zorg, moeilijker gepaste en reguliere hulp kunnen krijgen.

Hulp

De Duitse Marie ondervond dat aan den lijve. Zij zocht psychologische hulp in haar thuisland, omdat ze in Nederland geen zorgverzekering had. “Ik heb wel bij de UM aangeklopt, maar die vijf sessies waren voor mij te weinig.” Inmiddels heeft ze een

psycholoog gevonden in Maastricht met wie ze veelvuldig praat. “Over mijn angsten, de stress, onzekerheid over de toekomst. Alles hoopt een keer op en dan heb je hulp nodig. Ik zie het ook bij medestudenten, ze zijn depressief of angstig en sommigen kampen met eetstoornissen.”

In tegenstelling tot Marie zocht Anna geen professionele hulp. Niet omdat dat ze dat niet wilde, ze wist simpelweg niet waar ze terecht kon, of bij wie. “De blokcoördinatoren vertelden voortdurend dat je vooral niet bij hen moest zijn als je ergens tegenaan liep. Ik vond dat intimiderend. Maar hoe ik dan wel hulp kon krijgen, wist ik niet. UM-psychologen? Waar dan? Ik voelde me echt losgelaten, ontheemd.”

“Buitengewoon vervelend”, zegt teamleider Vrancken-Hanouwer van de psychologen. Ze wijst erop dat zij er alles aan doen om zichtbaar te zijn en studenten bewust te maken

van hun aanwezigheid. Dat gebeurt onder andere via de website van de universiteit en sociale media. “Maar ook via docenten, mentoren en studieadviseurs op de faculteiten kunnen studenten aankloppen voor hulp en ondersteuning, in de vorm van bijvoorbeeld workshops.” Dat ondanks al die inspanningen voor sommigen de weg naar de psychologen een onvindbare blijkt, blijft volgens Vrancken-Hanouwer “een voortdurend punt van aandacht”.

Anna kwam uiteindelijk via een vriendin terecht bij studentenpastoraat The InnBetween, waar ze op donderdagen aanschoof bij *Tafelen*, een driegangendiner speciaal voor studenten. “Op een gegeven moment kwam ik daar Glenn Proctor tegen, een van de begeleiders. Hij vroeg altijd hoe het met me ging en als je voelt dat iemand om je geeft, ga je vanzelf je verhaal vertellen. Zoiets gaat heel natuurlijk, je hebt niet het gevoel

dat je helemaal wordt geanalyseerd.” Dat is ook (deels) het streven, laat Proctor in een schriftelijke reactie aan *Observant* weten. Samen met zijn collega's binnen het studentenpastoraat probeert hij op een informelere

Lees verder op pagina 8

Europees onderzoek naar oorzaak mentale problemen

In meer dan 60 procent van de gevallen, beginnen mentale problemen voordat iemand 25 is. Maar waar de een na een paar bezoeken aan een psycholoog opknapt, blijft de ander jarenlang op en af problemen houden. Hoe kan dat? Welke factoren spelen daarbij een rol? Dat probeert de Europese studie Youth-GEMs, geleid vanuit

de Universiteit Maastricht door Bart Rutten, hoogleraar psychiatrie en neuropsychologie, uit te zoeken.

In het onderzoek worden jongeren tussen de 12-25 jaar gevolgd met beginnende mentale klachten. “Ze staan op de wachtlijst voor of zijn korter dan twee maanden in behandeling bij een psycholoog of psychiater. Of ze hebben hulp gevraagd aan een andere professional, denk aan de huisarts of studiebegeleider”, zegt onderzoeksassistent Veerle Boesten.

Als ze mee willen doen, krijgen de jongeren eerst een uitgebreide basismeting, vertelt haar collega Zjulier Rutten. “Een klinisch interview, fysieke en cognitieve testen, bloed- of speekselafnamen – dat laatste is

om de genetische factor te onderzoeken: heb je aanleg om gevoelig te zijn voor psychische problemen? Plus vragenlijsten.” Daarna wordt er een app op hun telefoon geïnstalleerd die data verzamelt. “Hoeveel tijd brengen ze door op sociale media, hoe vaak gaan ze de deur uit.” Gedurende twee jaar vullen de deelnemers vijf keer een online vragenlijst in.

Het is voor het eerst dat dit soort onderzoek op zo'n grote schaal wordt uitgevoerd. “We verzamelen data in zes Europese landen”, zegt Rutten. Youth-GEMs is nog op zoek naar proefpersonen, kijk voor meer informatie op youth-gems.eu.

achtergrond

“Het is fijn dat ik niet de enige ben”

Vervolg van pagina 7

en laagdrempelige wijze in gesprek te gaan met studenten om erachter te komen waar behoefte aan is en hoe de juiste (professionele) zorg kan worden geboden.

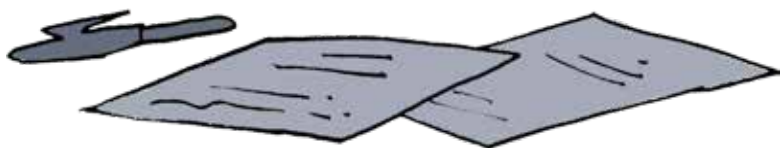
Teruggeven

Zo zijn er meer plekken in Maastricht waar studenten ongedwongen hun verhaal kunnen delen en zich, zoals Marie het omschrijft,

“gezien voelen”. “Ik kom graag bij Thuis, een christelijke studentengemeenschap, en ik ben ook bij @ease geweest, waar jongeren met problemen een luisterend oor vinden. Ik heb veel geprobeerd.” Inmiddels is ze vrijwilliger bij UnliMited-Students, waar studenten met bijvoorbeeld beperkingen, chronische ziekten en psychische aandoeningen steun bij elkaar kunnen vinden. “Ik vind het fijn

om te weten dat ik niet de enige ben die worstelt, zo heb ik het gevoel dat ik iets terug kan geven.” Datzelfde doet Anna bij The InnBetween, waar ze nu een van de coördinatoren is van Tafelen en ze naar eigen zeggen “een heel nieuwe familie heeft gevonden met wie ze haar ervaringen kan delen”. Ze is gelukkiger nu, het gaat veel beter, al ligt de prestatiedruk altijd op de loer. “Ik blijf het jammer vinden dat ik niet goed heb kunnen inschatten wat ik in Maastricht kon verwachten van het onderwijs en hoe competitief het kan zijn. Zeker voor internationale studenten is het een heel andere wereld. Ik had meer steun verwacht vanuit de universiteit en vooral

meer oog voor de roostering zodat ik tripjes naar huis eerder kan plannen. Last minute vliegtickets zijn nauwelijks te krijgen, of heel duur. Een beetje meer begrip voor het feit dat mensen lang van huis zijn, nieuwe vrienden moeten maken en eenzaam kunnen zijn, zou zeer welkom zijn. Hard werken hoort erbij als student, maar uiteindelijk zijn we gewoon mensen.”

“Jezelf en anderen helpen begint met het herkennen van signalen”

Sinds 2023 richt ook de stichting Door het Geluid zich op het verbeteren van de mentale gezondheid van studenten. Dat

doen ze onder andere met studenten zelf die workshops geven. In inmiddels zeven steden gaan zogenoemde studentambassadeurs regelmatig in gesprek met generatiegenoten. “We leggen in de workshops bij studentenverenigingen of onderwijsinstellingen uit wat risicosignalen zijn, wat de dingen zijn waaraan je kunt merken dat je niet goed in je vel zit”, vertelt UM-geneeskundestudent Pup Halmans, die sinds een paar maanden ambassadeur is in Maastricht. “Of we leggen uit wat je bij anderen kunt herkennen, om hen te helpen. Mensen die bijvoorbeeld veel

drinken doen dat niet zomaar, daar zit vaak iets achter, weet ik nu.” “Het gaat erom bewustzijn te creëren op een laagdrempelige manier. Uiteindelijk willen we studenten die worstelen op het juiste spoor zetten en hen handvatten bieden: waar kunnen ze naartoe, wat kunnen ze doen?”, vertelt Ties Rouschop masterstudent Mental Health aan de UM en eveneens ambassadeur. Ook hij ziet dat zaken als faalangst en prestatiedruk regelmatig de mentale gezondheid onder druk zetten. “Zeker als je net begint met je studie. Je moet een nieuwe

plek zoeken, omgaan met verwachtingen van de buitenwereld, je financiën op orde krijgen. En als dat eenmaal goed is, moet je je weer druk maken om je cv, omdat je een goede baan moet vinden.” Volgens Rouschop en Halmans hoeft je niet meteen naar een psycholoog als je het moeilijk hebt. “Er zijn alternatieven, dat proberen we studenten mee te geven. Een goed gesprek met familie en vrienden kan al veel helpen. Wij zeggen altijd: wees niet bang, maar praat. Dat is niet altijd even makkelijk, hopelijk helpen we daarbij.”

PODCAST OBSERVANT

HET AUDIOZUSJE VAN HET WEEKBLAD VAN DE UNIVERSITEIT MAASTRICHT, waarin we je bijpraten over wetenswaardigheden, bijzonderheden en nieuws over de universiteit en het studentenleven.

colofon

Redactie Wendy Degens (hoofdredacteur), Deborah Blekkenhorst, Peter Doorakkers, Cleo Freriks, Riki Janssen, Stefan Moens (financieel medewerker), Dennis Vaendel
Telefoon 043 3885390

E-mail observant@maastrichtuniversity.nl

Website www.observantonline.nl

Aan dit nummer werkten mee Wammes Bos, Jonas Heller, Tiuri van Rossum

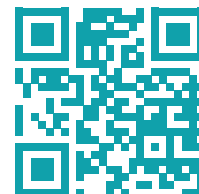
Ontwerp en illustraties Simone Golob

Vertalingen Maud Bovelander, Susanna MacDaniel

Druk Janssen/Pers Gennep

Advertenties

Zie alle info onder het kopje ‘service’ op onze site.

DE MEDEDELINGEN VAN DE UNIVERSITEIT, FACULTEITEN, SERVICECENTRA EN STUDENTEN- ORGANISATIES ZIJN TE VINDEN OP WWW.OBSERVANTONLINE.NL